

USNESENÍ

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Davida Rause, Ph.D., a soudců Mgr. Petra Šebka a Mgr. Kateřiny Kopečkové, Ph.D., v právní věci

žalobce: **Josef Červenka - HYDRAULIKSERVIS**
sídlem Trusovická 753, Bohuňovice
zastoupený JUDr. Zdeňkem Novým, Ph.D., LL.M., advokátem
sídlem Arménská 508/15, Brno

proti
žalovanému: **Úřad pro ochranu hospodářské soutěže**
sídlem třída Kpt. Jaroše 7, Brno

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného spočívajícím v nezahájení správního řízení o zneužití dominantního postavení s Ascendum Stavební stroje Czech s.r.o.

takto:

- I. Žaloba se odmítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalobci se z účtu Krajského soudu v Brně vrací zaplacený soudní poplatek za žalobu ve výši 2 000 Kč.

Odůvodnění:

1. Žalobce se domáhá vydání rozsudku, kterým by zdejší soud v řízení podle § 82 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s.ř.s.“), uložil žalovanému povinnost zahájit správní řízení podle zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže (dále jen „ZOHS“), ve věci zneužití dominantního postavení ze strany Ascendum Stavební stroje Czech s.r.o. proti žalobci. Žalobce popisuje historii smluvního vztahu s tímto (jediným) distributorem stavebních strojů Volvo na území České republiky, spory, k nimž mezi ním a tímto distributorem došlo, a v nedodávání strojů, náhradních dílů a příslušného softwaru sparuje zneužití dominantního postavení ve formě tzv. odmítnutí dodávek. Žalobce se opakovaně s podnětem obrátil na žalovaného, ten však správní řízení s uvedeným distributorem nezahájil. V tom žalobce spatřuje nezákonný zásah ve formě nečinnosti správního orgánu.

2. Žalovaný má žalobu za nedůvodnou.

3. Zdejší soud vyšel z toho, že řízení o zneužití dominantního postavení je řízením, jež je vedeno výlučně z moci úřední (§ 21 odst. 1 ZOHS). Účastníkem takového řízení je výlučně ten, o jehož právech a povinnostech stanovených ZOHS má být v řízení jednáno a rozhodnuto (§ 21a odst. 2 ZOHS). Dlouhodobě a ustáleně je dovozováno, že účelem ZOHS je ochrana existence funkční soutěže jako ekonomického jevu (jako fenoménu), nikoli jednotlivých subjektů, které se hospodářské soutěže účastní. Jednotliví soutěžitelé a spotřebitelé nejsou chráněni přímo, mohou však výsledků jednotlivých řízení vedených podle ZOHS využít nepřímo – zpravidla následně, zejména uplatněním soukromoprávních nároků u soudu. Nejsou-li tedy takové osoby chráněny veřejnoprávním soutěžním zákonodárstvím přímo, pak se jejich práv a povinností rozhodnutí žalovaného bezprostředně nedotýká. Řízení o zneužití dominantního postavení je přitom řízením, v němž (dojde-li žalovaný k závěru, že dominantní postavení bylo v rozporu s § 11 odst. 1 ZOHS zneužito) žalovaný tuto skutečnost v rozhodnutí uvede a tímto rozhodnutím takové jednání do budoucna tomu, kdo dominantní postavení zneužil, zakáže (§ 11 odst. 2 ZOHS); eventuálně žalovaný může v takovém případě rozhodnout o zastavení řízení (za podmínek § 11 odst. 3 ZOHS). Zneužití dominantního postavení je přestupkem (§ 22 odst. 1 písm. c/ ZOHS, § 22a odst. 1 písm. c/ ZOHS), za jehož spáchání žalovaný ukládá pokuty (§ 22 odst. 2 ZOHS, § 22a odst. 2 ZOHS). Účastníky řízení jsou tedy ti soutěžitelé, kteří disponují dominantním postavením a jejichž jednání je posuzováno z toho pohledu, zda jde o zneužití dominantního postavení či nikoliv.

4. Judikatura v minulosti obecně dovodila, že posouzení viny a případné uložení sankce v rámci správního trestání má čistě veřejnoprávní povahu a odehrává se výlučně ve vztahu státu a obviněného; třetí osoba (ať už jiný obviněný z přestupku, poškozený či kdokoli jiný) nemá subjektivní právo domáhat se zahájení řízení o správním deliktu (nyní přestupku) s jiným subjektem nebo požadovat uznání jeho viny (srov. například rozsudky Nejvyššího správního soudu č.j. 8 As 46/2007-98 ze dne 11.3.2008 nebo č.j. 2 As 46/2006-100 ze dne 31.10.2007, č. 2276/2011 Sb. NSS). K těmto závěrům se přitom rozhodovací praxe přihlásila i ve věcech správního trestání za porušení ZOHS (srov. například rozsudek Nejvyššího správního soudu č.j. 8 Afs 25/2012-351 ze dne 29.1.2015; především bod 208.).

5. Odvíjí-li žalobce možnost podání úspěšné žaloby na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného spočívajícím v nezahájení správního řízení o zneužití dominantního postavení (tj. možnost domáhat se žalobou zahájení správního řízení se subjektem, jehož žalobce pokládá za delikventa) od rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu č.j. 6 As 108/2019-39 ze dne 26.3.2021, pak tak podle zdejšího soudu nečiní případně. V tamní věci byla totiž možnost úspěšného podání zásahové žaloby vázána na podmínku přímého zásahu do veřejného hmotného subjektivního práva konkrétní osoby, přičemž bylo dovozeno, že žalobní legitimaci pro podání zásahové žaloby nemá ten, kdo by se nemohl bránit žalobou proti rozhodnutí (vydanému ve správním řízení, bylo-li by zahájeno) podle § 65 odst. 1 s.ř.s. (především body 81., 84. a 87. uvedeného rozsudku). Ve věci zneužití dominantního postavení (ať už by žalovaný v jím vedeném správním řízení rozhodl tak, že dominantní postavení bylo zneužito, takové jednání do budoucna zakázal a uložil pokutu, anebo by řízení zastavil) by se však žalobce (coby osoba, k jejíž újmě bylo údajně dominantní postavení zneužito) proti rozhodnutí žalovaného bránit žalobou ve smyslu § 65 odst. 1 s.ř.s. nemohl. I rozšířený senát Nejvyššího správního soudu přitom v uvedeném rozsudku výslovně potvrdil, že poškozený (tu by šlo podle jeho žalobních tvrzení o žalobce) se nemůže domáhat zahájení přestupkového řízení proti podezřelému z přestupku, neboť poškozený či jiné osoby odlišné od obviněného nemohou napadat výrok správního rozhodnutí týkající se viny či sankce, včetně výroku o zastavení řízení o přestupku (srov. především bod 84. uvedeného rozsudku, v němž jsou i nadále připomínány právě závěry shora uvedených rozsudků č.j. 8 As 46/2007-98 ze dne 11.3.2008, č.j. 2 As 46/2006-100 ze dne 31.10.2007, č. 2276/2011 Sb. NSS, a č.j. 8 Afs 25/2012-351 ze dne 29.1.2015).

6. Ani žalobcem zmiňovaná judikatura tedy nic nemění na dosud konstantně a dlouhodobě dovozovaném pravidlu, podle něhož uplatnění podnětu, ve kterém jeho podatel vyzývá správní úřad, tu žalovaného, k uplatnění úřední povinnosti (úřední moci), tu k zahájení správního řízení z moci úřední pro podezření ze zneužití dominantního postavení, žádné veřejné subjektivní právo nezakládá, neboť obecně tu není žádné veřejné subjektivní právo na to, aby správní orgán zahájil z moci úřední nějaké konkrétní správní řízení. Je-li důvodem pro zahájení správního řízení ve věcech zneužití dominantního postavení důvodné podezření ze zneužití dominantního postavení, nemá žalobce žádné veřejné subjektivní právo na to, aby žalovaný takové důvodné podezření pojal.

7. Nadto osoba, jež se cítí být dotčena chováním jiné osoby, jež podle ní je projevem zneužití dominantního postavení, není – i přes nezahájení správního řízení pro podezření ze zneužití dominantního postavení ze strany žalovaného – zcela bez možnosti právní ochrany; tu jí totiž poskytuje zákon č. 262/2017 Sb., o náhradě škody v oblasti hospodářské soutěže.

8. Nezahájení správního řízení o zneužití dominantního postavení s osobou, která podle žalobce svého dominantního postavení zneužila, byť se žalobce na žalovaného obrátil s příslušným podnětem, tudíž nemůže být vzhledem ke své povaze vůbec nezákonným zásahem, protože zdejší soud žalobu pro tuto neodstranitelně chybějící podmínku řízení podle § 46 odst. 1 písm. a) s.ř.s. odmítl.

9. Byla-li žaloba odmítnuta, nemá žádný z účastníků řízení právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 3 s.ř.s.). Byla-li žaloba odmítnuta před prvním jednáním soudu a zaplatil-li žalobce soudní poplatek za žalobu ve výši 2 000 Kč, bude mu částka odpovídající tomuto poplatku po právní moci tohoto usnesení vrácena (§ 10 odst. 3 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 2. září 2022

David Raus v.r.
předseda senátu